

Uvodnik/ Editorial 3/2007

V pričujoči številki revije je objavljenih osem člankov. Prvi članek obravnava področje kakovosti v osnovnih šolah. Zato naj uvodnik tokrat namenim svojim razmišljanjem o temi imenovani kakovost v izobraževanju.

Kakovost je skupek vseh lastnosti in karakteristik izdelka, procesa ali storitve, ki se nanašajo na sposobnost, da izpolnijo postavljene ali neposredno izražene potrebe. Kakovost pomeni skladnost s potrebami in pričakovanji. Kakovost je torej lastnost izdelka ali storitve.

V mnogih primerih (tudi v izobraževanju) se potrebe s časom spreminjajo, zato je treba občasno preveriti dokumente, v katerih so do podrobnosti določene zahteve.

Kakovost v izobraževanju je:

- način izvajanja izobraževalnih procesov in spremljajočih dejavnosti;
- stanje pogojev za to in
- končno stanje znanj, spretnosti, navad in usposobljenosti udeležencev izobraževanj.

Ni dovolj, da kakovost v izobraževanju

opredelimo zgolj z stanjem outputa. Pomembno je poznati tudi pogoje za izobraževalni proces. Od pogojev za izvajanje izobraževalnih procesov, ter od načina izvajanja, so namreč odvisne končne lastnosti outputa.

Kakovost je praviloma možno opredeliti in tudi meriti s pokazatelji objektivnega tipa. Lastnosti industrijskih produktov lahko opredelimo npr.: s fizično dimenzijo, kemično sestavo, povprečnim časom do odpovedi, pogostostjo odpovedi in podobnimi parametri, katere lahko izmerimo. Po klasičnem pojmovanju dela ljudje s pomočjo delovnih sredstev preoblikujejo predmete dela. Predmeti dela so največkrat del nežive narave. Na istovrstne aktivnosti človeka (delovne operacije) se v procesu preoblikovanja predmeti dela odzivajo na vseskozi enak način. Karakteristike materializiranih outputov človekovega preoblikovanja predmetov dela so tako odvisne od načina izvajanja delovnih operacij in lastnosti delovnih sredstev. Tudi kakovost storitev dostikrat zlahka opredelimo z merljivimi elementi (npr.: z odzivnim časom), vendar tu včasih pri definiranju pojma "kakovost" že pride do težav. Sam menim, da so glavna področja zagotavljanja kakovosti v vsaki šoli naslednja:

1. Področje »učne vsebine«
2. Področje »izobraževalni procesi«
3. Področje »kakovost delovnega življenja«
4. Področje »poslovni in notranji procesi«
5. Področje »podjetnost«
6. Področje »podoba v javnostih in ciljnih skupina«

Da pa se proces zagotavljanja kakovosti lahko sploh začne, mora management v izobraževalnih ustanovah razumeti svojo vlogo in odgovornost za kakovost pedagoškega procesa in izobraževalne ustanove kot celote. Pomembno je vedeti:

- kaj je kriterij kakovosti;
- s kakšnimi instrumenti zagotavljanja kakovosti razpolagamo;
- kakšne so pričakovane koristi ukrepov za zagotavljanje kakovosti.

V sodobnih izobraževalnih ustanovah proces managementa kakovosti temelji na kulturi organizacije, katere se v izobraževalnih ustanovah najbolj odraža v sledečih pojavih:

- načinu komuniciranja med sodelavci;
- načinu komuniciranja med managementom in izvajalci;
- načinu komuniciranja z udeleženci izobraževanj.

Management zagotavljanja kakovosti se torej začne in konča z vzpostavljanjem kulture organizacije.

Katerakoli izobraževalna ustanova lahko postane dobra izobraževalna ustanova, če se je osebje za dosego tega cilja sposobno in pripravljeno ustrezno angažirati. Kakovost je dosegljiva in merljiva tudi v izobraževalnih ustanovah, v končni fazi pa vedno prinese tudi koristi.

Marko Ferjan